

HUR BEHÅLLA SVERIGE KÄRNVAPENFRITT SOM MEDLEM I NATO?

Sverige är ett stolt kärnvapenfritt land. Alltsedan det svenska atombombsprogrammet lades ner i samband med Sveriges anslutning till icke-spridningsavtalet 1968 har Sverige verkat för nedrustning av kärnvapen. Sverige ska inte ha en utrikes- eller försvarspolitik som grundar sig i kärnvapen (eller några massförstörelsevapen).

Nordatlantiska fördraget från sent 40-tal nämner inte kärnvapen, utan det är först i Natos strategiska koncept från 2010 där kärnvapens roll i Nato fastställs. Detta strategiska koncept är inte ett juridiskt bindande dokument, såsom Nordatlantiska fördraget är, utan ett politiskt dokument. Kärnvapens roll fastställdes och förstärktes i det strategiska konceptet som skrev sommaren 2022.

Nato är ingen överstatlig organisation utan en sammanslutning av stater som sätter sina egna säkerhetsintressen främst. Det finns många exempel på hur olika länder har olika policies inom Nato, t.ex. gällande utplacering av kärnvapen, inkludering i nuclear planning group, genom fotnot avsäga sig vissa politiska uttalanden etc. Det visar att det finns politiskt förhandlingsläge att ha olika policies, avtal och att varje land bestämmer vilka delar av alliansen man vill ingå i. Det blir ju dock oerhört viktigt att säkerställa att det verkligen blir så i slutändan och inte bara något som utlovas och sedan inte följs upp.

- Det blir vid anslutande till Nato ännu viktigare att Sverige ökar sina ansträngningar för kärnvapenedrustning och tydliggör det genom att ansluta FN:s konvention om förbud mot kärnvapen.
- Sverige ska förbehålla sig rätten att gå med i FN:s konvention om förbud mot kärnvapen samt att ha rätt att inte stå bakom Natos uttalanden om kritik mot FN:s konvention om förbud mot kärnvapen.
- Sverige ska tydliggöra att vi aldrig vara med och planera, förbereda eller öva på att använda kärnvapen.
- Sverige ska förbehålla sig rätten att inte stödja Natos uttalanden om att så länge kärnvapen finns kommer Nato att vara en kärnvapenallians, exempelvis Natos strategiska koncept från 2010 och 2022.
- Sverige ska inte underkasta sig nuclear sharing, inga kärnvapen får placeras på svensk mark eller föras in i svenskt territorium – varken i freds- eller krigstid. Spanien och Litauen har nationell lagstiftning mot införsel av kärnvapen i freds- eller krigstid. Eftersom Sverige inte har någon sådan lagstiftning bör riksdagen göra ett tydliggörande för att förhindra att kärnvapen kan komma att föras in i Sverige. Alternativt att det fastställs som ett nationellt ställningstagande att det inte kommer att få ske i samband med ett eventuellt inträde. Finland har nationell lagstiftning mot införsel av kärnvapen och vi bör gå hand i hand med Finland. En buffert med inga

kärnvapen i Norden kan utgöra en avspännande effekt gentemot Ryssland. En nationell lagstiftning vore säkraste sättet att garantera detta, men den processen tar lång tid, den bör påbörjas samtidigt som ett tydliggörande från Sveriges regering görs.

- Sverige ska överväga om vi ska ingå i nuclear planning group eller helt utan stå utanför den gruppens verksamhet och arbete. Frankrike står idag utanför gruppen, som enda land. Även om Frankrike har egna kärnvapen kan Sverige också stå utanför denna grupp för att fastställa sitt avståndstagande från kärnvapen och kärnvapenavskräckning.